

สวค. ๘/๑๖
วันที่ ๘ ต.ค. ๒๕๕๒
เวลา ๑๔.๓๐ น.
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
8473
วันที่ ๘ ต.ค. ๒๕๕๒ ๗๐๙

ที่ วธ ๐๔๐๑/๒๕๕๒

กระทรวงวัฒนธรรม
๖๖๖ ถนนบรมราชชนนี
เขตบางพลัด กทม.๑๐๗๐๐

๗) ตุลาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การจัดทำบันทึกความเข้าใจในการก่อสร้างอาคารศูนย์ข้อมูลการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวดัตช์ในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. Draft Memorandum of Understanding between the Fine Arts Department, Ministry of Culture of the Kingdom of Thailand and the Embassy of the Kingdom of the Netherlands in Bangkok on the Construction of the Information Centre of the Dutch Settlement in Phranakhon Sri Ayutthaya Province พร้อมคำแปลภาษาไทย จำนวน ๑๐๐ ชุด
๒. สำเนาหนังสือกรมศิลปากร ด่วนที่สุด ที่ วธ ๐๔๐๑/๔๖๒๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๘๐๕/๑๐๑๑ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๔. แบบตรวจสอบ (Checklist) การเสนอเรื่องการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๐๐ ชุด

เรื่องเดิม

ประเทศไทยและประเทศเนเธอร์แลนด์ได้ดำรงสัมพันธ์ไมตรีต่อกันมายาวนานกว่า ๔๐๐ ปี โดยประเทศไทยและประเทศเนเธอร์แลนด์ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. ๒๑๔๗ ในคราวที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ได้ส่งราชทูตเดินทางเข้ามาในกรุงศรีอยุธยาในรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งในการเจริญสัมพันธ์ไมตรีครั้งนั้นประเทศเนเธอร์แลนด์ได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตตั้งสถานการค้าของ The Dutch United East India Company ในกรุงศรีอยุธยา ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศไทยและประเทศเนเธอร์แลนด์ได้ดำรงอยู่ติดต่อกันมาอย่างยาวนานและราบรื่นจนกระทั่งครบรอบ ๔๐๐ ปี ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๖ - พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ตระหนักถึงความสำคัญในความสัมพันธ์อันยาวนานระหว่างประเทศไทยและประเทศเนเธอร์แลนด์ จึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๕ อนุมัติให้กระทรวงการต่างประเทศจัดตั้ง “คณะกรรมการจัดงานฉลองครบรอบ ๔๐๐ ปี สัมพันธไมตรีไทย-เนเธอร์แลนด์” โดยมี ปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมยุโรปเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้แทนหน่วยราชการ ภาคเอกชน และอดีตเอกอัครราชทูตไทยที่เคยดำรงตำแหน่ง ณ กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นกรรมการ โดยคณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่กำหนดรูปแบบการจัดงานสำหรับการฉลองการครบรอบ ๔๐๐ ปี

เป็นกรรมการ โดยคณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่กำหนดรูปแบบการจัดงานสำหรับการฉลองการครบรอบ ๔๐๐ ปี สัมพันธไมตรีไทย-เนเธอร์แลนด์ รวมทั้งกำหนดงบประมาณ และประเภทของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะบรรจุในวาระ การฉลองความสัมพันธ์ดังกล่าว และเป็นกลไกในการประสานงานอย่างเป็นทางการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ของไทย เพื่อให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการฉลองความสัมพันธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และหนึ่งใน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อร่วมฉลองความสัมพันธ์ดังกล่าวคือการขุดค้นหลักฐานทางโบราณคดีของหมู่บ้าน ฮอลันดาซึ่งตั้งอยู่ภายในบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยกิจกรรม ดังกล่าวมีส่วนราชการที่รับผิดชอบคือกรมศิลปากร และเมื่อคราวที่สมเด็จพระราชินีเบียทริกซ์และมกุฎราชกุมาร แห่งเนเธอร์แลนด์เสด็จเยือนประเทศไทยในฐานะพระราชอาคันตุกะในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมพื้นที่ที่เคยเป็นสถานที่ตั้งของสถานีการค้าของ เนเธอร์แลนด์ (หมู่บ้านฮอลันดา) ซึ่งกรมศิลปากรได้ดำเนินการขุดค้น/ขุดแต่งทางโบราณคดี เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๗

การดำเนินการ

๑. สืบเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมขุดค้น/ขุดแต่งแหล่งโบราณคดีในพื้นที่หมู่บ้านฮอลันดาที่ ดำเนินการโดยกรมศิลปากรดังกล่าวมาข้างต้น ต่อมาสถานเอกอัครราชทูตเนเธอร์แลนด์ประจำประเทศไทยได้ แสดงความจำนงมายังกรมศิลปากรว่า ประสงค์จะดำเนินความร่วมมือด้านวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและยินดีที่จะ มอบเงินสนับสนุนแก่กรมศิลปากรในการก่อสร้างอาคารศูนย์ข้อมูลการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวดัตช์ในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ซึ่งอยู่ในบริเวณที่กรมศิลปากรได้ดำเนินการขุดค้น/ขุดแต่งทางโบราณคดีในพื้นที่หมู่บ้าน ฮอลันดา เป็นจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ยูโร ซึ่งในลำดับแรกกรมศิลปากรได้แต่งตั้งคณะกรรมการออกแบบและก่อสร้าง อาคารศูนย์ข้อมูลทางประวัติศาสตร์โบราณสถานหมู่บ้านฮอลันดา ประกอบด้วยผู้แทนจากกรมศิลปากร สถาน เอกอัครราชทูตเนเธอร์แลนด์ประจำประเทศไทย ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากฝ่ายไทยและฝ่ายเนเธอร์แลนด์

๒. เพื่อให้บรรลุความร่วมมือทางด้านวัฒนธรรมระหว่างกรมศิลปากรและสถานเอกอัครราชทูต เนเธอร์แลนด์ประจำประเทศไทยในนามของรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ จึงได้มีการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจระหว่าง กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม แห่งราชอาณาจักรไทย และสถานเอกอัครราชทูตเนเธอร์แลนด์ประจำประเทศไทย ในการก่อสร้างอาคารศูนย์ข้อมูลการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวดัตช์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (*Draft Memorandum of Understanding between the Fine Arts Department, Ministry of Culture of the Kingdom of Thailand and the Embassy of the Kingdom of the Netherlands in Bangkok on the Construction of the Information Centre of the Dutch Settlement in Phranakhon Sri Ayutthaya Province*) ซึ่งกรมศิลปากรได้ส่งร่างบันทึกความเข้าใจดังกล่าวให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแล้ว และ กระทรวงการต่างประเทศได้มีความเห็นพอสรุบได้ว่า ร่างบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้เป็นความตกลงระหว่าง ประเทศระดับกรม ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙ มีมติให้กระทรวงการต่างประเทศ สามารถให้ความเห็นชอบได้ แต่เนื่องจากขณะนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีผลใช้ บังคับ และมาตรา ๑๙๐ วรรคสอง กำหนดประเภทของหนังสือสัญญาใหม่ที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

ดังนั้นเมื่อทั้งสองฝ่ายเจรจาดำเนินการร่างบันทึกความเข้าใจ ซึ่งไม่แก้ไขอีกต่อไปแล้ว (*Final agreed text*) จึงควรเสนอร่างบันทึกความเข้าใจ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา หากมีมติว่าเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสอง ก็อาจพิจารณาส่งให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบต่อไป และหากมีมติในทางตรงกันข้ามก็อาจพิจารณาอนุมัติหรือส่งร่างบันทึกความเข้าใจ ให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้พิจารณาอนุมัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙ รายละเอียดดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๑ - ๓

ข้อพิจารณา

๑. กรมศิลปากรได้นำความเห็นที่กระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) ได้เสนอตามหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๘๐๕/๑๐๑๑ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ มาพิจารณาว่า ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม แห่งราชอาณาจักรไทย และสถานเอกอัครราชทูตเนเธอร์แลนด์ประจำประเทศไทย ในการก่อสร้างอาคารศูนย์ข้อมูลการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวดัตช์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่ และในการนี้กรมศิลปากรได้ดำเนินการจัดทำแบบตรวจสอบ (*Checklist*) การเสนอเรื่องการทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อคณะรัฐมนตรี ตามแบบที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนด รายละเอียดดังปรากฏตามเอกสารหมายเลข ๔ โดยกรมศิลปากรมีความเห็นโดยสรุปว่า ร่างบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้มีสาระสำคัญคือการรับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลเนเธอร์แลนด์เพื่อก่อสร้างอาคารศูนย์ข้อมูลการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวดัตช์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีเงื่อนไขกำหนดให้กรมศิลปากรจะต้องดำเนินการขุดค้น/ขุดแต่งทางโบราณคดีในพื้นที่หมู่บ้านดัทช์ ดังนั้นร่างความตกลงฯ ดังกล่าวจึงไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตประเทศไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน อย่างมีนัยสำคัญ และกรมศิลปากรสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขพันธกรณีของร่างบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ได้โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา เนื่องจากการดำเนินการตามพันธกรณีในร่างบันทึกความเข้าใจ เป็นภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมศิลปากรดังปรากฏตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ.๒๕๔๕ ที่กำหนดให้กรมศิลปากรมีภารกิจเกี่ยวกับการคุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์ บำรุงรักษา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ส่งเสริม สร้างสรรค์ เผยแพร่จัดการศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา สืบทอดศิลปะ และทรัพย์สินมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ เพื่อธำรงคุณค่าและเอกลักษณ์ของความเป็นชาติอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคมไทยและความมั่นคงของชาติ โดยมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการบำรุงรักษา อนุรักษ์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ส่งเสริม สร้างสรรค์ และเผยแพร่ศิลปะ วิทยาการ และมรดกทางวัฒนธรรมของชาติในด้านพิพิธภัณฑ์ โบราณคดี โบราณสถาน ภาษาไทย วรรณกรรม ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี หอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ นาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์ สถาปัตยกรรม และศิลปกรรม ดังนั้นจากเหตุผลดังกล่าวร่างบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้จึงไม่ถือเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๒. ในประเด็นว่าร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม แห่งราชอาณาจักรไทย และสถานเอกอัครราชทูตเนเธอร์แลนด์ประจำประเทศไทย ในการก่อสร้างอาคารศูนย์ข้อมูลการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวดัตช์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่ กระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) ได้เสนอความเห็นไว้ดังปรากฏในตอนท้ายของหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๘๐๕/๑๐๑๑ ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ ซึ่งสรุปได้ว่า ร่างบันทึกความเข้าใจ มีสาระสำคัญเป็นการรับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลเนเธอร์แลนด์เพื่อก่อสร้างอาคารศูนย์ข้อมูลประวัติศาสตร์บนพื้นที่หมู่บ้าน ดัตช์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงไม่น่าจะเปลี่ยนแปลงอาณาเขตประเทศไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขต ซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นหากกรมศิลปากรสามารถปฏิบัติได้ภายใต้กฎหมายและข้อบังคับโดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา ร่างบันทึกความเข้าใจ ฉบับนี้ก็ไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาก่อนดำเนินการให้มีผลผูกพัน ซึ่งความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นที่กรมศิลปากรเสนอในข้อ ๑.

๓. กระทรวงวัฒนธรรมพิจารณาความเห็นของกรมศิลปากร และกระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) แล้ว เห็นชอบตามที่กรมศิลปากรเสนอความเห็น และเพื่อให้การจัดทำบันทึกความเข้าใจ เป็นไปโดยสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่กำหนดในมติคณะรัฐมนตรี กระทรวงวัฒนธรรมจึงเห็นควรนำร่างบันทึกความเข้าใจ ฉบับดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและมีมติในประเด็นดังต่อไปนี้

๓.๑ ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม แห่งราชอาณาจักรไทย และสถานเอกอัครราชทูตเนเธอร์แลนด์ประจำประเทศไทย ในการก่อสร้างอาคารศูนย์ข้อมูลการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวดัตช์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๓.๒ พิจารณานุมัติให้กรมศิลปากรจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม แห่งราชอาณาจักรไทย และสถานเอกอัครราชทูตเนเธอร์แลนด์ประจำประเทศไทย ในการก่อสร้างอาคารศูนย์ข้อมูลการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวดัตช์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมอบหมายให้อธิบดีกรมศิลปากรเป็นผู้มีอำนาจลงนามในบันทึกความเข้าใจ ดังกล่าว หากคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอในข้อ ๓.๑

ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม แห่งราชอาณาจักรไทย และสถานเอกอัครราชทูตเนเธอร์แลนด์ประจำประเทศไทย ในการก่อสร้างอาคารศูนย์ข้อมูลการตั้งถิ่นฐานของชุมชน

ชาวต่างชาติในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๒. พิจารณานุมัติให้กระทรวงวัฒนธรรมโดยกรมศิลปากร จัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม แห่งราชอาณาจักรไทย และสถานเอกอัครราชทูตเนเธอร์แลนด์ประจำประเทศไทย ในการก่อสร้างอาคารศูนย์ข้อมูลการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวต่างชาติในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมอบหมายให้อธิบดีกรมศิลปากรเป็นผู้มีอำนาจลงนามในบันทึกความเข้าใจ ดังกล่าว หากคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอในข้อ ๑.

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ สลักเพชร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

กรมศิลปากร

สำนักงานเลขานุการกรม โทร.๐ ๒๒๒๒ ๔๕๖๖

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๑๗๕๑